

جامعة المصطفى العالمية

مجتمع آموزش عالی امام خمینی (رح)

گروه علوم قرآن و حدیث

کارشناسی ارشد رشته تفسیر و علوم قرآن

**عنوان: بررسی تطبیقی آیات ۸-۶ سوره اسراء در مورد
پیشگویی تاریخی قرآن درباره بنی اسرائیل**

استاد راهنما

حجت الاسلام و المسلمین دکتر مهدی رستم نژاد زید عزه

استاد مشاور

حجت الاسلام و المسلمین حسین شیر افکن زید عزه

طلبه

فیروز علی

تیر ماه ۱۳۸۸ ه ش

اهدا

این اثر ناچیز را به پیشگاه پاکترین انسان‌ها: انبیاء الهی و خاتم آنان حضرت محمد(ص) و اوصیای برحقش و شفیعہ روز جزا، حضرت زهراء(س) و به سرور و سالار شهیدان حضرت اباعبدالله الحسین(ع) و یاران با وفایش و به روح کریمه اهل بیت فاطمه معصومه(س) و ارواح مطهر شهدای اسلام، مراجع و علمای خدمت‌گذار در گذشته و روح مطهر امام خمینی(قدس سره) تقدیم می‌کنم.

تشکر و قدردانی

سپاس گزاری سزاوار پروردگاریست که به عالم هستی بخشیده است، درود بی پایان بر سرور کائنات، پیام آور راه سعادت و کمال، حضرت محمد(ص) و جانشینان بر حقش.

تشکر فراوان از استاد محترم راهنما جناب حجت الاسلام و المسلمین آقای مهدی رستم نژاد و استاد معظم مشاور حجت الاسلام و المسلمین آقای حسین شیرافکن (دام عزهما) که با دلسوزی‌ها و زحمات بی‌شایبه خود، حقیر را یاری نمودند. و نیز به جا است که از ریاست محترم جامعه المصطفی العالمیه حاج آقای اعرافی (دام عزه الشریف) و مدیر محترم مجتمع آموزشی عالی امام خمینی (رح) جناب حجت الاسلام و المسلمین حاج آقای هاشمیان و مدیریت محترم اداره تحصیلات تکمیلی و امور پایان نامه و گروه علوم قرآن و تفسیر کمال قدردانی و سپاس را داشته باشیم، که زمینه تحصیل، رشد و خلاقیت را برای طلاب غیر ایرانی فراهم نموده‌اند.

چکیده

این رساله با موضوع «بررسی تطبیقی آیات ۸-۴ سوره اسراء در مورد پیشگویی تاریخی قرآن درباره بنی اسرائیل» مشتمل بر طرح تحقیق، سه بخش و خاتمه ای است.

در بخش اول به چهار مبحث مهم مربوط به بنی اسرائیل پرداخته شد. تعریف اصطلاحات، نگاهی گذرا به بنی اسرائیل از زمان حضرت موسی (ع) تا دوران معاصر، بحثی درباره یهود و صهیونیست و بیان برخی از طغیان گری ها و جنایات یهودیان به بشریت از جمله مباحث این بخش است.

در بخش دوم مباحثی مربوط با آیات ۸-۴ سوره اسراء آمده و مهم ترین مباحث آن عبارتند از: تفسیر آیات، بیان نظرات و دیدگاه های مفسران و دانشمندان شیعه و اهل سنت درباره تفسیر و تطبیق وعده الهی بر واقعیت تاریخی بنی اسرائیل، نقد و بررسی نظرات و دیدگاه های ارائه شده در این زمینه و در آخر دیدگاه برگزیده.

در بخش سوم از آثار و پیامدهای این بحث، به دو اثر و پیامد مهم آن اشاره شده است: یکی مسأله مهدویت و دیگری مسأله انتظار.

در خاتمه به جمع بندی و نتیجه گیری مباحث گذشته اشاره شده است.

فهرست مطالب

طرح تحقیق

تعریف مسأله.....	۱.....
سوال اصلی.....	۱.....
سوال های فرعی.....	۱.....
اهمیت و ضرورت انجام تحقیق.....	۲.....
فرضیه.....	۲.....
هدفها.....	۲.....
پیشینه تحقیق.....	۳.....
روش تحقیق.....	۳.....

بخش اول: کلیات

فصل اول: تعریف اصطلاحات	۴.....
۱- اسرائیل	۴.....
۲- یهود.....	۵.....
۳- صهیون.....	۵.....
۴- صهیونی.....	۶.....
۵- صهیونسیم	۶.....
فصل دوم: تاریخچه بنی اسرائیل	۸.....
۱- دوران حضرت موسی(ع) و یوشع(ع).....	۱۰.....
۲- دوره داوران و سلطه فرمانروایان محلی.....	۱۱.....
۳- دوره داود و سلیمان علیهما السلام	۱۲.....
۴- دوران تجزیه و کشمکش داخلی	۱۳.....
۵- دوران تسلط آشوریان	۱۵.....
۶- دوران تسلط بابلیها	۱۶.....
۷- دوان سلطه ایرانیان	۱۷.....
۸- دوره تسلط یونانیها	۱۸.....
۹- دوران تسلط رومیان	۱۹.....

۲۱	۱۰- دوران تسلط اسلام.....
۲۵	*وضع یهودیان در جوامع اسلامی.....
۲۵	علل مهاجرت یهودیان به جزیره العرب.....
۲۷	مراکز اصلی یهود در جزیره العرب.....
۲۷	موقعیت سیاسی، اجتماعی و اقتصادی یهود مدینه.....
۲۸	یهودیان در عصر پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله و سلم.....
۳۱	رفتار مسلمانان با یهودیان.....
۳۵	رفتار یهودیان صاحب منصب با مسلمانان.....
۳۷	یهودیان در خلافت عثمانی و جهان معاصر اسلام.....
۴۱	فصل سوم: یهود و صهیونیست
۴۵	فصل چهارم: طغیان گری های یهود
۴۶	۱ - بغض و کینه نسبت به دیگران.....
۴۷	۲ - خون آشامی.....
۴۸	۳ - خود برتر بینی و نژاد پرستی.....
۴۹	۴ - تجارت برده.....
۵۰	۵ - تجارت در عرصه فحشا.....
۵۲	۶ - رباخواری.....
۵۴	۷ - اشاعه بیماری و ایجاد مسمومیت های جمعی.....
	بخش دوم: تفسیر آیات و دیدگاه های مفسران و دانشمندان
۵۶	فصل اول: تفسیر آیات
۵۷	آیه ۴
۵۷	*شرح مفردات.....
۶۱	*تفسیر.....
۶۱	معنای قضاء.....
۶۴	مراد از «الکتاب».....
۶۵	تأکید مؤکد.....
۶۵	منظور از «الارض».....

- ۶۷.....وجه اختلاف.....
- ۶۷.....مراد از فساد.....
- ۶۹.....مراد از علو.....
- ۶۹.....رابطه استعلا و فساد.....
- ۷۰.....دو بار فساد بنی اسرائیل.....
- ۷۲.....**آیه ۵**.....
- ۷۲.....* شرح مفردات.....
- ۷۳.....* تفسیر.....
- ۷۳.....فساد اول.....
- ۷۴.....کیفر خداوند در برابر فساد بار اول.....
- ۷۴.....مراد از «عباداً لنا».....
- ۷۴.....کاربرد واژه های عباد و بعث در قرآن.....
- ۷۶.....اقوال مفسران درباره مراد از «عباداً لنا».....
- ۷۷.....بندگان تکوینی خداوند.....
- ۸۰.....بندگان صالح و باایمان.....
- ۸۳.....تجسس در خانه های یهودیان.....
- ۸۵.....انتقام قطعی و حتمی.....
- ۸۶.....**آیه ۶**.....
- ۸۶.....* شرح مفردات.....
- ۸۸.....* تفسیر.....
- ۸۹.....مراد از «علیهم».....
- ۹۰.....دو احتمال در معنای «و جعلنا کم اکثر نفیراً».....
- ۹۱.....**آیه ۷**.....
- ۹۱.....* شرح مفردات.....
- ۹۳.....* تفسیر.....
- ۹۳.....تناسب آیات.....
- ۹۳.....احتمالات درباره مخاطب جمله «ان احستم احستم».....

- ۹۴..... اختلاف اقوال در معنای «لام» «فلها».
- ۹۶..... هر چه کنید به خود کنید!
- ۹۶..... اشکال و جواب.
- ۹۷..... فساد بار دوم بنی اسرائیل.
- ۹۸..... وعد الآخرة
- ۹۸..... معنای «لیسئوا وجوهکم».
- ۹۸..... ورود در مسجد.....
- ۹۹..... در هم کوبیدن علو و حیثیت بنی اسرائیل.
- ۹۹..... معنای «ما» در «ما علوا».
- ۱۰۱..... **آیه ۸**.....
- ۱۰۱..... * شرح مفردات.....
- ۱۰۲..... * تفسیر.....
- ۱۰۲..... تناسب آیات.....
- ۱۰۲..... گستره رحمت الهی.....
- ۱۰۳..... پیشوایی رحمت الهی بر غضب.....
- ۱۰۳..... عذاب دنیوی برای گناهان و فساد اجتماعی و سیاسی.....
- ۱۰۳..... امیدواری به رحمت خدا.....
- ۱۰۴..... **فصل دوم: دیدگاه های مفسران و دانشمندان شیعه و اهل سنت درباره تطبیق مفاد آیات**.....
- ۱۰۵..... * عوامل اختلاف در تفسیر و تطبیق آیات.....
- ۱۰۵..... ۱ - دشواری تشخیص دو فساد.....
- ۱۰۵..... ۲ - تعارض میان روایات صحابه و تابعین.....
- ۱۰۶..... ۳ - غفلت محققان از متون قرآنی و احادیث غیبی.....
- ۱۰۶..... * دیدگاه ها.....
- ۱۰۶..... دیدگاه اول
- ۱۰۶..... * زمان و نوعیت فساد بنی اسرائیل.....
- ۱۰۷..... الف: روایات.....
- ۱۰۸..... ب: اقوال مفسران.....

- ۱۰۸.....مفسران اهل سنت
- ۱۰۸.....فساد نوبت اول
- ۱۰۸.....فساد نوبت دوم
- ۱۰۹.....مفسران شیعه
- ۱۰۹.....فساد نوبت اول
- ۱۱۰.....فساد نوبت دوم
- ۱۱۰.....* مجازات کنندگان بنی اسرائیل
- ۱۱۱.....اول: مجازات کنندگان در برابر فساد بار اول
- ۱۱۱.....الف: روایات
- ۱۱۴.....ب: اقوال مفسران
- ۱۱۴.....مفسران اهل سنت
- ۱۱۵.....خلاصه
- ۱۱۵.....مفسران شیعه
- ۱۱۶.....خلاصه
- ۱۱۷.....دوم: مجازات کنندگان بنی اسرائیل در فساد بار دوم
- ۱۱۷.....الف: روایات
- ۱۱۸.....خلاصه
- ۱۱۹.....ب: اقوال مفسران
- ۱۱۹.....مفسران اهل سنت
- ۱۲۰.....خلاصه
- ۱۲۰.....مفسران شیعه
- ۱۲۱.....خلاصه
- ۱۲۲.....سوم: فساد و مجازات بار سوم
- ۱۲۲.....الف: روایات
- ۱۲۲.....ب: اقوال مفسران
- ۱۲۲.....مفسران اهل سنت
- ۱۲۴.....مفسران شیعه
- ۱۲۵.....دیدگاه دوم

۱۲۶.....	دیدگاه سوم.....
۱۲۶.....	حوادث چهارگانه.....
۱۲۷.....	دیدگاه چهارم.....
۱۲۸.....	فساد و مجازات یهودیان پس از نزول آیات.....
۱۲۹.....	فساد و مجازات بار اول.....
۱۳۰.....	فساد و مجازات بار دوم.....
۱۳۲.....	دیدگاه پنجم.....
۱۳۶.....	دیدگاه ششم.....
۱۳۷.....	* مفاد آیات.....
۱۳۷.....	* مویدات.....
۱۳۷.....	۱ - اهل قم با اسرائیلیان می‌جنگند.....
۱۳۸.....	۲ - غرب و اسرائیل.....
۱۳۹.....	۳ - جنگ‌های طولانی و سخت.....
۱۴۰.....	فصل سوم: نقد و بررسی دیدگاه‌ها
۱۴۱.....	نقد و بررسی نظریه اول.....
۱۴۲.....	بررسی حدیث مروی از پیامبر اکرم(ص).....
۱۴۳.....	نقد و بررسی نظریه دوم.....
۱۴۴.....	نقد و بررسی نظریه سوم.....
۱۴۵.....	نقد و بررسی نظریه چهارم.....
۱۴۷.....	نقد و بررسی نظریه پنجم.....
۱۴۸.....	نظریه مختار.....
۱۴۸.....	نکته اول: عوامل تاکید بر دو فساد.....
۱۴۹.....	نکته دوم: مفاهیم ثابت آیات.....
۱۵۰.....	نکته سوم: اخبار غیبی.....
۱۵۱.....	دسته اول: تسلط و غلبه اجانب به ویژه یهود و نصارا بر مسلمانان.....
۱۵۲.....	دسته دوم: نبرد سنگین میان مسلمانان و یهودیان.....
۱۵۴.....	دسته سوم: نبرد ایرانیان با یهودیان.....

- دسته چهارم: نقش و فرماندهی امام مهدی (عج) در آزاد سازی بیت المقدس..... ۱۶۳
- دسته پنجم: نبرد مسلمانان با رومیان (غربیان) ۱۶۴
- فسادها و مجازات بنی اسرائیل..... ۱۶۵
- * مجازات و نبرد اول ۱۶۵
- غلبه و پیشی گرفتن یهودیان..... ۱۷۰
- نقشه‌های غربی‌ها برای شکست ایرانیان..... ۱۷۲
- هویت سیاسی سفیانی..... ۱۷۳
- سفیانی و نبرد با مبارزان ایرانی..... ۱۷۴
- ایرانیان و نبرد با زمامدارن عرب..... ۱۷۶
- ورد رومیان(اروپایی‌ها) در فلسطین..... ۱۷۸
- * مجازات فساد دوم..... ۱۸۰
- ایرانیان و مجازات دوم..... ۱۸۱
- نیروهای ایرانی و شکست سفیانی..... ۱۸۲
- امام مهدی عجل الله تعالی فرجه و فرماندهی نبرد..... ۱۸۴
- اتمام حجت..... ۱۸۸
- * و ان عدتم عدنا..... ۱۹۰

بخش سوم: آثار و پیامدها

- فصل اول: مسأله مهدویت..... ۱۹۳**
- * موعود گرایی در ادیان و اقوام و ملل..... ۱۹۴
- منجی موعود در آیین یهود..... ۱۹۴
- منجی موعود در آیین مسیحیان..... ۱۹۵
- منجی موعود در آیین هندو..... ۱۹۶
- منجی موعود در آیین بودا..... ۱۹۷
- منجی موعود در آیین زرتشت..... ۱۹۷
- * مهدویت در اسلام ۱۹۸
- حکومت عدل جهانی..... ۱۹۸
- ویژگی های حکومت جهانی مهدوی..... ۱۹۹
- قیام موعود..... ۲۰۱

۲۰۱	نکته ای مهم.....
۲۰۲	جامعه آرمانی اسلام.....
۲۰۵	* مهدویت و مذاهب اسلامی.....
۲۰۵	موارد اشتراک.....
۲۰۹	موارد افتراق.....
۲۱۲	فصل دوم: مسأله انتظار.....
۲۱۳	* مسأله انتظار مصلح جهانی در ادیان قبل از اسلام.....
۲۱۵	الف: تورات (عهد قدیم).....
۲۱۶	ب: انجیل (عهد جدید).....
۲۱۶	* مصلح بزرگ در میان اقوام و ملل.....
۲۱۷	* فلسفه انتظار.....
۲۱۸	* ویژگی های انتظار.....
۲۱۸	* مفهوم صحیح انتظار.....
۲۱۸	* آثار انتظار.....
۲۱۹	* کارکردهای انتظار.....
۲۱۹	۱- نوید به آینده و ایجاد نشاط روحی.....
۲۲۰	۲- خود سازی.....
۲۲۰	۳- سازندگی اجتماعی.....
۲۲۱	۴- ایجاد انقلاب های سیاسی در جوامع.....
۲۲۱	* انتظار ستیزی.....
۲۲۲	روش های مبارزه با مهدویت.....
۲۲۲	۱) انکار مهدویت.....
۲۲۴	۲) تحریف.....
۲۲۶	۳) تخریب.....
۲۲۷	۴) جایگزین سازی.....

خاتمه

۲۲۹	جمع بندی و نتیجه گیری.....
۲۳۴	پیشنهادات.....
۲۳۵	چکیده انگلیسی.....
۲۳۶	فهرست منابع.....

• طرح تحقيق

تعریف مسأله

بنی اسرائیل قومی است که خداوند در گذشته به آن نعمت های فراوان و جایگاه برتری داد، ولی آنها همواره به جای شکر و سپاس، بندگی و طاعت خداوند، راه کفر و طغیان را برگزیدند و در زمین مرتکب انواع فساد و طغیانگری شدند. به همین خاطر خداوند به آنها خیر داد که آنها در زمین دو بار فساد و طغیانگری بزرگی خواهند کرد و در هر دو نوبت توسط بندگان خدا شدیداً مجازات خواهند شد.

درباره تفسیر و تطبیق این پیشگویی تاریخی در قرآن، میان مفسران فریقین اختلاف نظر وجود دارد، برخی هر دو فساد و طغیانگری و مجازات آنها را مربوط به گذشته می دانند و برخی دیگر مربوط به آینده. در این میان اقوال دیگری نیز وجود دارد. به یاری خداوند این تحقیق، به بررسی آیات فوق الذکر و به بررسی و نقد اقوال در این زمینه می پردازد.

سوال اصلی

آیا پیشگویی تاریخی قرآن درباره دو فساد و طغیانگری بنی اسرائیل و مجازات آنها در گذشته تحقق یافته است یا در آینده به وقوع خواهد پیوست؟

سوال های فرعی

۱. آیات مذکور، در روایات و تفاسیر فریقین در مورد دو فساد و مجازات بنی اسرائیل چگونه تفسیر شده است؟
۲. تاریخ در مورد فساد و مجازات آنها چه می گوید؟
۳. آیا می توان دو طغیانگری و مجازات بنی اسرائیل در گذشته را طغیانگری و مجازات مورد نظر آیات قلمداد کرد؟
۴. آیا فساد و طغیانگری یهودیان در زمان حاضر در عرصه های مختلف، مصداق «لتفسدن فی الارض» است؟

۵. آیا با توجه به روایات درباره عصر ظهور می توان گفت که آخرین مرحله مجازات بنی اسرائیل به دست امام زمان (عج) و یاران آن حضرت خواهد بود؟

اهمیت و ضرورت انجام تحقیق

۱. امروزه یکی از مشکلات بزرگی که دامن گیر جهانیان به بالخصوص مسلمانان و جهان اسلام شده است به نام «اسرائیل» از تیره یهود است.
 ۲. خداوند از وقوع دو فساد و طغیانگری بزرگ توسط بنی اسرائیل و مجازات بنی اسرائیل خبر داده است.
 ۳. تاریخ بنی اسرائیل پر از فسادها و طغیانگری ها و مجازات آنها است. لذا میان مفسران و دانشمندان در مورد تطبیق این پیشگویی تاریخی، اختلاف نظر وجود دارد.
- لازم است که با توجه به نقش یهودیان در فسادهای دوران معاصر مراجعه دیگری به تاریخ و روایات در این زمینه شود تا مسأله به صورت واضح حل شود.

فرضیه

به نظر می رسد که دوران معاصر یکی از دو دوران طغیانگری و افساد فی الارض بنی اسرائیل است.

هدفها

اهداف این تحقیق عبارتند از:

۱. فهم درست و بهتر از این آیات با توجه به قواعد و اصول تفسیری.
۲. با توجه به طغیانگری یهودیان در همه ادوار تاریخی شان و در عصر حاضر می توان این آیات را بهتر و به نحو مطلوب تفسیر کرد.
۳. نتیجه این تحقیق می تواند کمک زیادی به روشن شدن ماهیت و حقیقت یهودیان بالاخص صهیونیسم و نقشه های شوم آنان برای جهان و عالم اسلام خواهد کرد.

پیشینه تحقیق

بحث درباره آیات ذکر شده از سوره اسراء، پیشینه دیرینه دارد و اغلب مفسران بزرگ از شیعه و اهل سنت در تفاسیر شان درباره آن بحث مفصلی کرده و اقوالی ارائه کرده اند. از جمله: تفسیر طبری، الدر المنثور، فی ظلال القرآن، التبیان فی تفسیر القرآن، المیزان، تفسیر نمونه، تفسیر تسنیم و ... و برخی از دانشمندان فریقین کتابهای مستقلی در این زمینه نوشته اند. از جمله:

سقوط اسرائیل؛ مهدی حمد الفتلاوی

زوال اسرائیل حتمیة قرآنیة؛ تمیمی اسعد بیوضی.

کتابهایی نیز وجود دارد که نسبتاً مفصل به این موضوع پرداخته اند، مانند:

عصر الظهور؛ علی کورانی عاملی

المعجم الموضوعی لاحادیث الامام المهدی (عج)؛ همان.

روش تحقیق

روش تحقیق کتاب خانه ای می باشد و از نظر علمی شیوه تحلیل و توصیفی دارد. کتابهای تفسیری و تاریخی و نرم افزارهای قرآنی تفسیری، ابزار گرد آوری اطلاعات برای تحقیق هستند.

بخش اول

کلیات

- تعریف اصطلاحات
- تاریخچه
- یهود و صهیونیست
- طغیانگری های یهود

فصل اول

- تعريف اصطلاحات

۱- اسرائیل

«اسرائیل» یک واژه عبری است که به صورت «اسرائین»، «اسرال» و «اسرال» نیز خوانده شده همچنان که «میکائیل» به صورت «مکائین»، «میکال» و «میکال» تلفظ شده است.^۱

برخی از لغت شناسان تلاش کرده‌اند که «اسرائیل» را عربی و بر گرفته از «سری، یسری» به معنای «سفر کردن در شب» بدانند. آنان وجه این نامگذاری را فرار یعقوب علیه السلام به دلیل ترس از برادرش «عیسو» و سفر شبانه او ذکر کرده‌اند.^{۲-۳}

ولی بسیاری از لغت شناسان به دلایلی مانند: ختم واژه به «ئیل»، اختلاف در قرائت و نوع آن، به عبری یا سریانی بودن این واژه، ایمان دارند.^۴

به هر حال شکی نیست که «اسرائیل» نام دیگری برای «یعقوب پیامبر» بوده و مراد از «بنی اسرائیل» فرزندان و نوادگان او هستند.^۵ زیرا بنی اسرائیل از فرزندان دوازده گانه یعقوب علیه السلام به وجود آمدند.

۲- یهود

بنی اسرائیل یعنی فرزندان یعقوب (ع) را «یهود» نیز نامیده‌اند. و برای این نامگذاری چند وجه ذکر شده است:

^۱ - المعرب، ابو منصور جوالیقی، تحقیق احمد محمد شاکر، مطبعة دار الکتب، بیروت، ۱۳۸۹ هـ.ق، ص ۱۲۶.

^۲ - لسان العرب، محمد بن مکرم ابن منظور، دار صادر، بیروت، چاپ سوم، ۱۴۱۴ ق، ج ۱۴، ص ۳۸۳.

^۳ - «وعسیو به سبب آن برکتی که پدرش به یعقوب داده بود، بر او بغض ورزید و عسیو در دل خود گفت: «ایام نوحه گری برای پدرم نزدیک است، آن گاه برادر خود یعقوب را خواهم کشت.» و رفقه از سخنان پسر بزرگ خود، عسیو آگاهی یافت. پس فرستاده پسر کوچک خود یعقوب را خوانده بدو گفت: الآن ای پسر! سخن مرا بشنو و برخاسته نزد برادرم «لابان» به حران فرار کن.» کتاب مقدس، (ترجمه قدیم) انتشارات ایلام، انگلستان، چاپ سوم، ۲۰۰۲ م، سفر پیدایش، باب ۲۷: ۴۰-۴۲.

^۴ - واژه های دخیلی در قرآن، جفری آرتور، توس، تهران، چاپ اول، بی تا، ص ۱۱۹-۱۲۰.

^۵ - غریب القرآن، محمد بن عزیز سجستانی، تحقیق احمد عبد القادر اصلاحیه، دار طلاس للدراسات و الترجمة والنشر، دمشق، چاپ اول، ۱۹۹۳ م، ص ۱۲۶.

۱- برخی از لغت شناسان «یهود» را از ماده «هود» به معنای «توبه» دانسته و بر این باورند که چون یهود از گوساله پرستی توبه کردند، یهود (یعنی «توبه می‌کند») نامیده شدند.

ابن منظور در لسان العرب چنین آورده است:

الهود: التوبة، هاد يهود هودًا: تاب و رجع الى الحق فهو هائد.^۱

۲- برخی دیگر از واژه شناسان «یتهودن» را به معنای «یتحرکون» گرفته و حرکت‌های ویژه یهودیان در هنگام عبادت و قرائت تورات را دلیل این نامگذاری دانسته‌اند.^۲

۳- گروهی از پژوهش گران کتاب مقدس معتقدند که این قوم به دلیل انتسابشان به «یهودا» فرزند چهارم یعقوب «یهود» نامیده شده‌اند.

به نظر این گروه چون ملک و پادشاهی یعقوب (ع) به این فرزندش به ارث رسید، بنابراین او بر همه برادران خود حاکم و مقدم بوده و این قوم پس از او به نام «یهودا» شناخته شد. و پس از آن، عرب در استعمال خود «ذال» را به «دال» تبدیل کرد.^۳ برخی معتقدند که:

«تنها از دوران تبعید، گروهی از بزرگان شان در بابل (۵۹۸-۵۳۹ پیش از میلاد) به «یهودی» شهرت یافتند زیرا تبعیدیان از قبیله یهودا بودند.»^۴

۳- صهیون

«صهیون» کوهی نزدیک اورشلیم است.^۵

طبق روایت کتاب مقدس، «صهیون» نام تپه‌ای واقع در جنوب شرقی اورشلیم است که در کتاب دامن‌هاش بخشی از اورشلیم را نیز تشکیل داده و قلعه‌ای به نام «یبوسیان» داشته که داود (ع) آن را فتح کرد، در آن جا برای «تابوت عهد» قصری بنا می‌سازد.^۶

^۱-لسان العرب، ج ۱۵، ص ۴۳۹.

^۲- بنو اسرائیل فی القرآن و السنة، محمد سید طنطاوی، دار الشروق، ۱۴۲۰ ه.ق. ص ۱۳

^۳- تاریخ الملل و النحل، امین الخولی، دار الاضواء، بیروت، ۱۴۰۴ ه.ق. ج ۲، ص ۴.

^۴- زرسالاران یهودی و پارسی، استعمار برتاینا و ایران، عبد الله شهبازی، مرکز مطالعات و پژوهشهای سیاسی، تهران، چاپ اول، ۱۳۷۷ ش. ج ۱، ص ۲۹۵.

^۵- کامل فرهنگ فارسی، غلام رضا انصاف پور، انتشارات زوتر، تهران، چاپ دوم، بی تا. ص ۶۷۳.

^۶- فرهنگ فرهیخته، شمس الدین فرهیخته، انتشارات زرین، تهران، چاپ اول، ۱۳۷۷ ش. ص ۵۳۲.